

nes, at de færreste læger i så fald vil nære betænkelighed ved at efterkomme kvindens ønske. Der findes næppe undersøgelser, der kan vise noget til vejledning for, hvorledes en sådan regel kunne affattes. Man kunne måske tænke sig en regel i retning af, at sterilisation skulle være fri for kvinder, der har født 2 eller flere børn og er over 25 år, samt for kvinder over 35 år, uanset om de har født børn. For så vidt angår mænd er der næppe grund til at tillægge antallet af børn den samme vægt som for kvinder. Derimod kunne der uanset mænds længere fertilitetsalder, næppe være betænkelighed ved at give fri adgang til sterilisation for mænd over 35 år.

Langt de fleste mødrehjælpsinstitutioner går imod fri sterilisation. Som begrundelse anføres bl.a., at sterilisation indebærer en vis lægelig risiko, og at en fri adgang til sterilisation kan befyrgtes at blive benyttet af ganske unge personer, som måske senere fortryder indgrebet.

Sundhedsstyrelsen har udtalt, at hvor det drejer sig om myndige personer, der skønnes psykisk normale, kan sterilisation ikke siges at være et spørgsmål, som kan besvares ud fra lægeligt-hygieniske overvejelser, men at det hovedsagelig er af personretlig art. Man fremhæver, at uanset hvilke regler, der fremtidigt bliver gældende for den nævnte gruppe, vil der være behov for særlige regler for personer, der ikke selv er i stand til at tage beslutning om eventuel sterilisation. Ligeledes må der være behov for regler, der sikrer, at sterilisationsoperationer foretages under betryggende former, og at der ydes fornøden vejledning til den enkelte, der måtte ønske at blive steriliseret.

Endelig har justitsministeriet modtaget en henvendelse fra foreningen for familieplanlægning, der anmoder om, at adgangen til sterilisation gives fri for mænd så vel som for kvinder over 25 år samt for kvinder over 20 år med to børn. Som begrundelse anfører foreningen bl.a., at sterilisation i stigende grad anvendes som antikonception i andre lande både for mænds og kvinders vedkommende.

Justitsministeriet har endvidere spurgt, om betingelserne for adgang til sterilisation bør tilpasses indikationerne for svangerskabsafbrydelse i loven af 1970. I udtalelserne er meningene delte, men i en række af svarene peges der på, at problemerne i de to grupper af sager er forskellige, og at der ikke er praktisk behov for tilpasning, medens enkelte går ind for, at der sker en harmonisering.

4. På denne baggrund finder justitsministeriet, at der bør indføres fri adgang til sterilisation for såvel kvinder som mænd, samtidig med en fri adgang til svangerskabsafbrydelse.

Justitsministeriet finder imidlertid på det forelig-

gende grundlag som mange af de myndigheder, der har afgivet udtalelse i sagen, at adgangen kun bør være fri for personer over en vis alder. Man lægger herved vægt på, at der består en væsentlig risiko for, at et indgreb, der foretages i de helt unge år, senere fortrydes, samtidig med at det er lidet sandsynligt, at frugtbarheden kan genvindes. Justitsministeriet har bl.a. overvejet at sætte aldersgrænsen ved 18 år, hvor forældremyndigheden ophører, eller ved myndighedsalderen på 20 år. Disse aldersgrænser synes imidlertid at være for lave, når henses til de nævnte hensyn, og det foreslås derfor, at adgangen til fri sterilisation begrænses til personer, der er fyldt 25 år.

Det vil efter justitsministeriets opfattelse være påkrævet at give en vis mulighed for sterilisation af personer, der er under 25 år. Det foreslås derfor for disse grupper i § 4 at bevare adgangen til sterilisation med tilladelse, idet de gældende betingelser er gentaget med enkelte ændringer. Der henvises herom til bemærkningerne til § 4. Man har overvejet at tilpasse betingelserne til betingelserne for svangerskabsafbrydelse, men har under hensyn til indgrebets varige karakter afstået herfra. Dette er i overensstemmelse med en række af de modtagne udtalelser.

Særlige problemer opstår for den gruppe af personer, fra hvem det på grund af umyndighed, sinds sygdom, åndssvaghed eller psykisk tilstand i øvrigt, herunder svag begavelse, kan være betænkeligt at godtage en anmodning om sterilisation.

Efter den gældende lovs § 9, stk. 2, kræves det, at disse personers anmodninger om sterilisation tiltrædes af en værge.

Dette krav foreslås opretholdt. Det foreslås samtidig som en yderligere sikring, at sterilisation for disse gruppers vedkommende kun kan ske med tilladelse fra samrådet.

5. Antallet af sterilisationer under den gældende lov har som nævnt ovenfor under 2, i de senere år udgjort omkring 1.200. Statens udgifter hertil har andraget ca. 27.000 kr. i 1971-72. Justitsministeriet har ikke fundet det muligt at foretage et rimeligt begrundet skøn over, om lovforslaget vil medføre en forøgelse af dette antal, og hvor stor stigningen i givet fald vil blive. Selv med nogen stigning i antallet af sterilisationer må merudgiften dog antages at blive af mindre omfang.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Bestemmelsen, der indeholder en definition af begreberne sterilisation og kastration, svarer med enkelte sproglige ændringer til den gældende lovs § 1.